

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Maciejewska-Papież (spr.)

Sędziowie: SSO Małgorzata Susmaga

SSO Anna Judejko

Protokolant: apl. adw. Żaneta Rzepczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Anny Oszałdowskiej-Kocur

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2015r.

sprawy **W. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art.300 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora oraz oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim

z dnia 05 grudnia 2014r., sygn. akt. II K 497/13

1. Zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego od popełnienia przypisanego mu w punkcie 1. czynu tj. przestępstwa z art.300 § 2 kk.
2. Kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Małgorzata Susmaga Dorota Maciejewska- Papież Anna Judejko

UZASADNIENIE

Aktem oskarżenia wniesionym przez subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego W. S. oskarżony został o to, że dniu 31 sierpnia 2006r. w S. w woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z G. M. w celu udaremnienia wykonania orzeczeń Sądu uszczuplił zaspokojenie wierzycieli spółki (...), której pozostawał udziałowcem i w ten sposób, że wydzierżawił za zaniżoną kwotę 600zł właścicielowi firmy (...) W. M. nieruchomość położoną w S. przy ul. (...), pozostającą własnością spółki (...), a zajęta w toku postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego, pozbywając się w ten sposób jedyne źródła dochodów spółki, przez co działał na szkodę swoich wierzycieli, w tym Pierwszego Urzędu Skarbowego w P., Urzędu Miejskiego Gminy S., G. K. (1), J. S. i S. B. (1) tj. o czyn z art. 300 § 2 kk

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 5.12.2014r (sygn. akt II K 497/13) W. S. uznany został za winnego tego, że w S. jako osoba upoważniona do reprezentowania Przedsiębiorstwa (...) W. S., (...) Spółka jawna z siedzibą w S. i działając w celu udaremnienia wykonania tytułów wykonawczych wystawionych przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w P. i obejmujących zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za lata 2002 - 2005 wypowiedział (...) Sp. z o.o. umowę najmu nieruchomości pozostającej we władaniu Przedsiębiorstwa (...) W. S., (...) Spółka jawna, położonej przy ul. (...) w S. ze skutkiem na dzień 31.08.2006r. Sp. z o.o., a następnie w dniu 31.08.2006r. zawarł z W. M. umowę najmu tej nieruchomości za zaniżoną kwotę czynszu w wysokości 600 zł miesięcznie, czym wyczerpał znamiona występku z art. 300 § 2 kk i za to na podstawie art. 300 § 2 kk wymierzono mu

karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art.69§ 1 i 2 kk i art.70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby.

Jednocześnie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk, umarżono postępowanie w zakresie w jakim, oskarżenie dotyczyło działania na szkodę Gminy S., G. K. (2), J. S. i S. B. (2).

Nadto zwolniono oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez prokuratora oraz oskarżonego.

Oskarżony zarzucił orzeczeniu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na treść orzeczenia, poprzez dokonanie powierzchownej oceny materiału dowodowego i nie wzięcie pod uwagę wszystkich okoliczności sprawy, w sytuacji, gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, iż przestępstwo nie zostało popełnione;
- obrazę art. 300 § 2 kk poprzez jego zastosowanie w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy czyn oskarżonego nie wypełnia znamion zarzucanego przestępstwa;

ewentualnie również:

- obrazę art. 300 § 2 kk w zakresie orzeczenia kary pozbawienia wolności w zbyt surowym wymiarze - nieadekwatnym do stopnia zawinienia oskarżonego.

Powołując się na powyższe oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie od zarzutu popełnienia przestępstwa z art.300 § 2 kk.

Prokurator zaskarżył orzeczenie na korzyść oskarżonego w części uznającej go winnym popełnienia przestępstwa z art.300 § 2 kk i wymierzającej stosowną karę zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na treść tego orzeczenia, a polegający na niewłaściwej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, brak analizy istotnej części zeznań świadka M. B. oraz bezkrytycznym uznaniu wyjaśnień oskarżonego W. S. i zeznań W. M. w zasadniczej części za niewiarygodne, a w konsekwencji uznaniu, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona występkę określonego w art. 300 § 2 kk na szkodę Pierwszego Urzędu Skarbowego w P., pomimo iż prawidłowo dokonana analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego,
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegającą na oparciu wnioskowania jedynie na domniemaniach i zasadach doświadczenia życiowego, podczas gdy prawidłowa analiza zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonego pozwala na wysunięcie logicznych wniosków,
3. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 424 § 2 kpk polegającą na braku wskazania w uzasadnieniu orzeczenia faktów, jakie Sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, a przede wszystkim braku wskazania, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych oraz pominięciu istotnych okoliczności, wskutek czego nie jest możliwe poznanie toku rozumowania Sądu i merytorycznej kontroli zasadności orzeczenia

Stawiając powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej prokurator zmodyfikował swój wniosek i - wobec dekompletacji znamion przypisanego przestępstwa – wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego okazała się zasadna, przy czym decydujące znaczenie miał zarzut obrazy art.300 § 2 kk. W kontekście poniższych rozważań, pozostałe podniesione przez apelujących zarzuty okazały się bezprzedmiotowe i nie wymagały merytorycznej analizy (art.436 kpk).

Przechodząc natomiast do podstaw rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego należy mieć na uwadze następujące okoliczności.

W myśl art. 413 § 2 pkt 1 kpk, wyrok skazujący, prócz elementów wskazanych w § 1 powoływanego przepisu, powinien zawierać dokładne określenie przypisanego osobie oskarżonej czynu oraz jego kwalifikację prawną.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, którego pogląd podziela Sąd II instancji, z treści art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie wynika, ażeby w opisie czynu należało używać słów ustawy, określających poszczególne znamiona przestępstwa. Chodzi natomiast o to, aby ten opis odpowiadał znaczeniu wszystkich znamion ustawowych konkretnego przestępstwa. Przy opisie czynu należy posłużyć się takimi sformułowaniami, które w sposób nie budzący wątpliwości odpowiadają treści poszczególnych znamion przypisanego sprawcy czynu zabronionego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., V KK 156/14, LEX nr 1532786; podobny pogląd przyjęty został przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 czerwca 2013 r., V KK 435/12, LEX nr 1331400).

Natomiast, jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie, w wyroku z dnia 5 lutego 2014 r. II AKa 273/13, LEX nr 1480648, opis czynu objętego wyrokiem wymaga dokładnego przedstawienia wszystkich jego elementów mających znaczenie dla prawidłowej kwalifikacji prawnej bez pomijania któregośkolwiek aspektu zachowania oskarżonego należącego do ustawowych znamion danego typu przestępstwa (art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.). Jeśli treść zarzutu aktu oskarżenia była mało precyzyjna i nie odzwierciedla dokładnie znamiona przepisu, obowiązkiem sądu było poprawienie tego w wyroku, bo redakcja orzeczeń zawartych w wyroku nie może nasuwać wątpliwości, za jaki czyn oskarżony ma ponieść dolegliwość. Nie mają przy tym istotnego znaczenia pisemne motywy wyroku, bowiem podstawowe znaczenie ma sentencja, a uzasadnienie zawiera jedynie informację, jakie fakty (i na podstawie jakich dowodów) sąd uznał za udowodnione.

Przestępstwo z art. 300 § 2 kk. popełnia ten, kto w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku zajęte lub zagrożone zajęciem, bądź usuwa znaki zajęcia.

Opis czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku, a określonego jako występki z art.300 § 2 kk, wskazywał miejsce i czas w jakim miał on nastąpić, odnosił się do celu i sposobu działania oskarżonego.

Z opisu tegoż czynu w żaden sposób nie wynika natomiast, by oskarżony, opisanym zachowaniem, udaremnił lub uszczuplił zaspokojenie swego wierzyciela (co jest odrębnym, równorzędnym w swym znaczeniu znamieniem ustawowym rozważanego przestępstwa).

Dla oceny znaczenia powyższego, niepełnego opisu czynu oskarżonego, istotne znaczenie ma fakt, iż w rozstrzyganej sprawie wniesiono środki zaskarżenia jedynie na korzyść oskarżonego.

Zgodnie z art. 434 § 1 kpk, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, a także tylko w granicach zaskarżenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. Jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego ponadto tylko w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym lub

podlegających uwzględnieniu z urzędu. Z kolei w razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wolno w dalszym postępowaniu wydać orzeczenie surowsze niż uchylone tylko wtedy, gdy orzeczenie to było zaskarżone na niekorzyść oskarżonego albo na korzyść oskarżonego w warunkach określonych w art. 434 § 3 lub 4. Nie dotyczy to orzekania o środkach wymienionych w art. 93 i 94 Kodeksu karnego (art. 443 kpk).

W kontekście powyższych uregulowań nie ulega wątpliwości, iż niedopuszczalnym jest uzupełnianie przez sąd odwoławczy opisu czynu przypisanego oskarżonemu poprzez dodawanie do tego opisu znamion przestępstwa wymaganych przez prawo karne materialne, których opis ten, przed zaskarżeniem orzeczenia wyłącznie na korzyść oskarżonego, nie zawierał. Dookreślanie znamion przestępstwa poprzez zmianę opisu czynu w wypadku braku środka odwoławczego wniesionego na niekorzyść oskarżonego, i to zarówno w części dyspozytywnej, jak i motywacyjnej, naruszyłoby zakaz reformationis in peius. Niemożliwym jest również w tak określonej sytuacji procesowej uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w celu takiego uzupełnienia opisu czynu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.08.2012r IV KK 65/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10.05.2012r., KZS 2012/6/34, Prok.i Pr.-wkl. 2012/12/27;) ,

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, iż w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w zaskarżonym wyroku zdekompletowany został zespół znamion określających przestępstwo z art. 300 § 2 kk, gdyż nie wskazano w żaden sposób, aby działanie oskarżonego skutkowało udaremnieniem lub uszczupleniem zaspokojenia swojego wierzyciela. Niemożliwym przy tym stało się wyeliminowanie owego uchybienia poprzez „uzupełnienie” owego opisu czy to przez Sąd odwoławczy, czy też przez Sąd I instancji w ramach ewentualnego ponownego rozpoznania sprawy, a to z uwagi na kierunek zaskarżenia wyroku.

W takim stanie rzeczy niedopuszczalnym stało się zaakceptowanie orzeczenia, które przypisuje oskarżonemu popełnienie czynu nie zawierającego wszystkich znamion przestępstwa i to nawet, jeśli z treści sporządzonego uzasadnienia wyroku wynika, że oskarżony swoim zachowaniem znamiona te wyczerpał – jak już wskazano powyżej, to merytoryczne orzeczenie funkcjonuje w obrocie prawnym i ma decydujące znaczenie.

W tym stanie rzeczy, niezależnie od treści pozostałych podniesionych przez apelujących zarzutów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 kpk. zmuszony był zmienić zaskarżony wyrok i uniewinnić oskarżonego od popełnienia przypisanego mu czynu.

W konsekwencji powyższego, na podstawie art. 632 pkt 2 kpk. w zw. z art. 634 kpk. Sąd II instancji kosztami postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Małgorzata Susmaga Dorota Maciejewska-Papież Anna Judejko